

Voorzitter: J. van Hoorn (GroenLinks)

Namens de raad: E. Hillekens (GroenLinks), E. van der Weele (PvdA), A. Poelstra (D66), B. Hekkema (PvdD), M. Sloot (Stadspartij 100%), J. Dijk (SP), K. de Groot (S&S), P. Rebergen (CU), H.P. Ubbens (CDA), E. Bernabela (PvhN), D. Ram (PVV)

Namens het college: R. van Niejenhuis (wethouder)

Namens de griffie: W. Meijer

Wijkvernieuwing Indische buurt ca

00:20:49

Voorzitter: Dames en heren, bedankt allemaal voor jullie aanwezigheid en welkom bij deze meningsvormende sessie over het agenderingsverzoek wijkvernieuwing, en dan met name Indische buurt en Paddepoel. Allereerst bedankt voor een goedgevulde publieke tribune. Fijn dat u er allemaal bent. Ik zal meteen melden dat de VVD met kennisgeving afwezig is. De fractie van de SP heeft om agendering gevraagd en heeft daarbij een aantal bespreekpunten aangeleverd. In de afgelopen dagen is er wat onduidelijkheid ontstaan over de aard van deze sessie en het bespreken daarvan. Dus vandaar, om een discussie over de orde te voorkomen, wil ik zelf een voorstel doen. Het is om vooral geen discussie te voeren over het feit dat dit een meningsvormende sessie of een beeldvormende sessie is, maar dat we ons gaan richten op de inbreng van de sprekers en het gesprek voornamelijk met hen aangaan en vragen stellen en daar dus dan op kunnen reageren onderling. Vervolgens aan de fracties die dat wensen de gelegenheid te bieden daarop te reflecteren met zijn of haar mening, en dan de fracties die het dan bij het gesprek willen laten daar ruimte toe te bieden. Dan kijk ik even rond of dit voorstel op uw meerderheid kan rekenen? Hartstikke fijn.

00:22:13

Voorzitter: Nog enkele punten vooraf. Zoals u van mij gewend bent, ben ik een enorm strenge voorzitter, dus graag de technische vragen beperken tot het aantal nul en te spreken via de voorzitter. Dan wil ik nu allereerst de insprekers welkom heten. Volgens mijn papertje hebben we er vanavond vijf. U krijgt elk formeel gezien drie minuten spreektijd, maar zoals ik al zei, wil ik het gesprek vanavond met name om uw inbreng laten draaien, dus zal ik daar niet al te strikt op toezien, zodat u de gelegenheid heeft uw inbreng te doen. Dan heb ik voor vanavond staan: Casper Hoiting, Hettie van den Berg, Denise Kleberg, Marcel Blauw en Hanna Roos. Dan zou ik allereerst het woord gegeven aan Casper Hoiting

00:23:10

De heer Hoiting: Dank u wel. Om te beginnen, ik woon nu vier jaar in de Indische buurt, Korrewegwijk, met veel te weinig plezier, maar inmiddels is dat wel een beetje vergald door de staat van de woning. Wij zijn er vier jaar geleden komen wonen, mijn vriendin en ik, en na zo een twee jaar zijn de woningen flink in verval terecht gekomen. Ik lees hier een brief voor van een medehuurder, mede straatbewoner. Die durft hier niet te komen, want die schaamt zich dood. Die durft niet aanwezig te zijn. Het doet mij verdriet en pijn. Dat moet niet zo wezen, dus ik zal voor hen het woord doen en dat vind ik zeer spijtig, want het hoort niet zo te zijn in Nederland. Zij zijn sinds september hier komen wonen bij ons in de straat, in de Palembangstraat. Zij konden nog net in de sociale huursector komen wonen tijdens de wooncrisis en dachten een leuke woning te krijgen. Binnen twee, drie maanden was alles

stuk en vol met schimmel. Alles wat ze hadden opgebouwd, kon weg. Alles wat ze gekocht hadden, kon weggegooid worden. Daarbij een hamster die ze net hadden gekregen van vrienden was dood. Of het te verwijten is aan de schimmel weten we niet. Dat is gewoon echt sneu. Daarbij heb ik zelf voor vier keer de keuken kapot, vol met schimmel. Deze week had ik weer schimmel in de keuken. Ik belde Lefier op. Ik zei: "Jongens, ik heb schimmel." Dan krijg je te horen: "Dat moet je met water en soda schoonmaken." Is dat Normaal? Ik denk het niet. Of als je ze opbelt om te vragen of ze willen langskomen, word je niet doorverbonden en moet je binnen drie werkdagen worden teruggebeld en bellen ze niet terug. Het duurde weken, maanden. Dan dien je een schadeclaim in en krijg je te horen: "Je bent te laat." Of ze willen niet betalen. Ik moet in de winter met kiepramen openzetten als het min drie of min vier is en dat vind men normaal. Dan zegt Lefier: "Dat is ventilatie. Wij hebben niet anders." Dan heb ik het nog niet over de stookkosten van hedendaags. Ik kan ze niet aanspreken over de stookkosten algemeen, want dan zeggen ze: "Dat is voor iedereen, voor u en voor mij." We kunnen toch wel normaal Lefier aansprakelijk stellen dat ze normale ventilatie in onze huizen zetten. 80 tot 70 procent vocht lijkt me niet normaal in onze woningen. Wij hebben een vochtmeting gehad die niet accuraat is uitgevoerd. Met regen is er 70 procent tot 80 procent vocht, maar als ze die meting hebben gevoerd, was het droog en normaal weer en was het 60 procent. De katten van mijn vriendin en mij hebben astma, ik heb long COVID. Mijn vriendin heeft een schildklierprobleem en ligt elke avond met een deken om. Ik zit tegen een burn-out aan en mijn vriendin ook. Wij zeggen hier: "Het is genoeg met elkaar, met ons allen. Lefier moet een halt toegeroepen worden." We schamen ons dood, mijn kleren stinken, alles gaat kapot. Wat moeten we nog? Wij vragen hier aan jullie allemaal: we hebben jullie gekozen als onze volksvertegenwoordigers, doe hier wat aan. U ook, de heer de wethouder, u bent mede, kunt u Lefier een halt toeroepen. Wij willen heel graag dat u met Lefier om tafel gaat, want Lefier wilt geen flikker. Wij gaan kapot hieraan, wij allemaal. Lefier doet niks. We zouden graag zien dat we eens een keer gehoord worden, want Lefier doet helemaal niks. Dank u wel.

00:27:12

Voorzitter: U bedankt voor uw indrukwekkende inbreng. Voordat u gaat, de heer Hoiting, wellicht dat er nog vragen aan u zijn. Ik kijk even rond wie van de fracties u wat zou willen vragen. Mevrouw Poelstra, D66.

00:27:31

Mevrouw Poelstra-Bos: Heel erg bedankt voor uw inspraak. Fijn dat u hier bent en dat u hier met zijn allen bent gekomen. Ik was even benieuwd: is er ook wel eens aangeboden om mechanische ventilatie te plaatsen?

00:27:44

Voorzitter: Dat wordt nu pas na de acties die wij zijn gestart aangeboden, maar dan praten we pas over 2025. We zijn nu in 2023. Mijn vloer is twee keer stuk gegaan, mevrouw en er zit voor de vierde keer schimmel in mijn keuken. Ik heb een vloer gekregen en die moest ik zelf leggen. Ik heb een dubbele hernia. Ik heb familie en vrienden moeten charteren. Ik ben kapot. Mijn vriendin en ik liggen dwars overhoop met elkaar. We redden het nog net, mijn burens en anderen redden het nog net. Mensen durven hier niet te komen, omdat ze bang zijn voor Lefier om hun woningen te worden uitgezet, omdat ze bang zijn om te veel vragen

aan de woningcorporatie terwijl Lefier wettelijk verantwoordelijk daarvoor is om het te doen. Ze durven niet, ze zijn te bang, maar ik ben niet bang. Hun hebben een zorgplicht.

00:28:38

Voorzitter: Dank u wel. Nog andere vragen vanuit de raad? De heer ram, PVV.

00:28:45

De heer Ram: Dank u wel. Dank u wel ook voor uw indrukwekkende inbreng. De relatie met Lefier, dat is waar het stukloopt op dit moment?

00:28:56

De heer Hoiting: Klopt.

00:28:59

De heer Ram: Kunt u me iets beschrijven van hoe Lefier met u omgaat?

00:29:03

De heer Hoiting: Totaal onbeschoft, geen communicatie. Ik kan bellen wat ik wil. Ik kan elke keer bellen of een mail sturen. Ik heb bewindvoering omdat ik papier niet meer overzie door een burn-out. Gooi ze maar met mijn Lefier. Ik zie het niet aan mijn huur. Mijn bewindvoerder geeft toestemming, omdat ik daar mijn klacht indien. Dan schoppen ze mij uit mijn Lefier en kan ik geen klacht meer indienen. Dan moet ik het met telefoons doen en wil ik daar een afschrift van en dat krijg ik niet. Dan moet ik maar mailen, maar ik kan niet mailen omdat ik gewoon niet in mijn Lefier kan. Dat is gewoon pesterij van een woningcorporatie. Normale omgang vanuit Lefier is wel heel ver te zoeken. Sorry.

00:29:46

Voorzitter: Ik kijk nog een keer rond. Ik zie geen handen meer, dus dan wil ik u bedanken voor uw bijdrage de heer Hoiting.

00:29:55

De heer Hoiting: Dank u wel.

00:29:55

Voorzitter: Dan zou ik mevrouw Van den Berg willen vragen om haar inbreng te doen.

00:30:20

Mevrouw Van den Berg: Goedenavond. Ik ben Hettie van den Berg. Ik woon sinds eind september in de Timorstraat en daar ben ik komen te wonen omdat mijn vorige huis aan de Iepenlaan wordt gesloopt. Ik heb dus wegens sloop hoogste urgentie om te mogen verhuizen. Twee jaar geleden mocht ik ook inspreken voor de Iepenlaan. Toen zijn we met bewoners in actie gekomen tegen de woningbouw. Nu ik hier woon - ik praat vrij makkelijk met mensen en ik heb hele goede contacten met burens - hoor ik verhalen waarvan ik denk: dat komt mij toch bekend voor. Hoe kan dat nou? Ik vind het helemaal niet leuk om hier te staan. Het is heel erg dat ik hier sta, dat ik hier moet staan. Het is niet nodig. Ik kan lekker thuis op de bank zitten. Lekker mijn ventilatie raampje open, het niet koud hebben. Ik hoor burens over het feit dat er kinderen niet meer in hun slaapkamers durven te slapen omdat ze muizen horen lopen onder de vloer en tussen de muren. Hoe kan dat nou nog, hoe kan dat in deze tijd? Dat moet toch niet kunnen! Ik word daar zo boos van. Nu zit ik weer in een situatie van: wat gaat er gebeuren, wat gaat de woningbouw doen? We voelen ons allemaal gewoon helemaal niet serieus genomen. Ik ben boos en verdrietig dat het allemaal op zo een

manier moet, dat de woningbouw zich niet gewoon aan de afspraken kan houden. Zorg voor groot onderhoud. Ja, groot onderhoud buitenkant, er is dubbelglas gekomen, kunststofkozijnen, maar aan de binnenkant is er niets gebeurt. In benedenwoningen leven mensen nog met houten vloeren. Het is toch niet gek dat er dan muizen komen, dacht ik. Ik woon boven, ik heb een betonvloer, maar ik merk wel dat mijn huis - afgelopen winter was niet eens een strenge winter - heel snel afkoelt. Het is heel moeilijk warm te houden. Je moet best wel best wel wat graden omhoog met de thermostaat wil je het draaglijk hebben. Waar moet ik dat van betalen? Ik moet bezuinigen. De elektriciteitsrekening is zo hoog. Ik vind echt dat Lefier aangepakt moet worden. Ik ben er gewoon een beetje flauw van nu. Ik wil niet nog een keer weer verhuizen, en al die mensen en al die burens. Het is gewoon een hele fijne buurt om te wonen. We kunnen altijd op elkaar rekenen als het moet en we praten altijd met elkaar als we elkaar zien. Het moet gewoon niet kunnen. Ik weet verder niet meer wat ik moet zeggen.

00:33:16

Voorzitter: Dan kan u het natuurlijk hierbij laten. Volgens mij heeft u zeer helder uw probleem geschetst. Dan kijk ik wederom rond of er nog iemand u daarop wil bevragen. De heer Rebergen, ChristenUnie.

00:33:29

De heer Rebergen: Dank u wel, voorzitter. De vraag die ik had, is: heeft u ook contact gehad met Lefier en wat zijn uw ervaringen met Lefier?

00:33:33

Mevrouw Van den Berg: Toen ik in de Iepenlaan woonde, had ik niet zoveel klachten. Ik heb nu zelf ook niet zoveel klachten. Ik ben nu wel in contact met Lefier over schimmel in mijn douche, want ik heb geen ramen met mijn douche. Ik kan niet ventileren in mijn douche en mechanische afzuiging werkt waarschijnlijk niet goed. Dus daar ben ik nu mee bezig. Ik hoop dat ze daar wat aan kunnen doen.

00:34:01

Voorzitter: De heer Ubbens, CDA

00:34:04

De heer Ubbens: Bedankt, voorzitter. Ik had een vraag. Wat zou in een ideale wereld Lefier nu zo snel mogelijk moeten doen aan de woningen?

00:34:12

Mevrouw Van den Berg: Aan de benedenwoningen betonnen vloeren en alle huizen spouwmuurisolatie. Dat is al een goed begin.

00:34:22

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk nogmaals rond. Dan bedank ik u ook hartelijk voor uw inbreng en dan wil ik mevrouw Kleberg vragen of zij haar inbreng ook wil doen.

00:34:50

Mevrouw Kleberg: Goedenavond. Ik ben Denise Kleberg. Ik woon nu zes jaar in Nederland. Ik kom van de Antillen. Na de orkaan op Sint-Maarten van 2017 ben ik naar hier verhuisd met twee kinderen. Ik heb in 2019 een huis aangeboden gekregen van Lefier aan de Timorstraat. Daar woon ik nu. In 2020 maakte mijn dochter mij een avond wakker en zei: "Mammie, ik

kan niet zien." Ik zeg: "Je kan niet zien?" Haar ogen waren helemaal dicht en haar mond en alles helemaal opgezet. Ze was helemaal, opgezwollen. Wat is er gebeurd? Ik ga naar de huisarts en hij gaf pilletjes. Het bleef maar. De huisarts verwees naar het ziekenhuis. Bij een kinderarts hadden we allemaal onderzoeken gedaan en het bleek dat ze een allergie had, maar waarvan wist niemand. Toen bleek dat het door de schimmel kwam. Haar kamer zat vol schimmel. Ik had Lefier gebeld. Ze hadden geschilderd en iets gedaan waardoor het weg was. Het was dan weer teruggekomen en alle ziekenhuiskosten moet ik zelf betalen. Op een avond sliep ik en hoorde ik wat getuut. Ik dacht: wat is dit nou? De leidingen van de watergeiser waren verroest, dus het water begon te druppelen op mijn gasfornuis de hele avond. Ik had Lefier de volgende ochtend gebeld. Twee dagen daarna kwam er iemand om het te verwisselen. Mijn gasfornuis was dan stuk door te veel water erin. Lefier zegt tegen mij: "Dat moet u met de verzekering opnemen." Mijn huis is super koud. Zij vinden dat ik een gordijn moet hangen beneden bij de trap en boven. Je krijgt alleen maar rare berichten van Lefier als je steeds belt. Ik heb twee weken geleden gebeld en zei: "Ik wil dat jullie komen als ik thuis ben en niet wanneer de kinderen er zijn. Als ik op mijn werk ben, heeft het geen zin. Die meneer kwam toch. Op de zolder lekt er water naar binnen. Hij zei dat het geen water is en dat het komt omdat er vocht was. In mijn kamer zitten er op de muren en aan het plafond allemaal scheuren waardoor er schimmel komt. Mijn dochter haar kamer heeft het nu weer. Zij gebruik nog steeds die pilletjes, maar mocht ze weer ziek worden, dan zijn alle rekeningen weer voor mij. Er is zoveel dat ik me niet alles herinner. Soms vraag ik me af: ik kom van de Antillen, je krijgt een huis hier die je mag huren waarvoor je moet betalen en dan denk ik: verhuren mensen hier zulke woningen in Nederland? Dat is toch niet normaal? Ik word er zo verdrietig en zo emotioneel van, vooral als ik zie wat er met mijn dochter gebeurt. Ik vind het heel super erg. Ik heb dit nog nooit meegemaakt. Men vindt: je moet naar woningbouw, woningcommissie. Ik ken die dingen niet, ik weet niet waar ik heen moet, dus ik hoop echt dat wij als burens, mensen van de buurt, echt hulp kunnen krijgen. Je hoort muizen op de zolder. Mijn dochter zegt: "Mammie, als ik slaap, volgens mij lopen er mensen of dingetjes boven." Je hoort die muizen. Ze hebben een heleboel kleding van mij kapot gemaakt die ik op de zolder heb. Wie vergoed die dingen of geeft die dingen terug? Niemand. Ik wil niet zoveel meer zeggen, want ik word er echt emotioneel van, dus bij deze stop ik gewoon even.

00:38:52

Voorzitter: Dat kan ik me voorstellen. Ook u bedankt. Ik zie dat u toch een vraag heeft, dus vindt u het goed als ik die nog laat?

00:38:57

Mevrouw Kleberg: Ja.

00:38:57

Voorzitter: Mevrouw Sloot, Stadspartij 100 % Groningen.

00:39:01

Mevrouw Sloot: Voorzitter, dank u wel. Mevrouw, ontzettend bedankt dat u dit vertelt. We kennen verhalen dat kinderen zeer allergisch op schimmel kunnen reageren. U vertelde dat daarna de woningbouwvereniging de muren heeft geverfd en dat het er weer doorheen kwam. Heeft de woningbouwvereniging naar aanleiding van het feit dat uw dochter zo allergisch is, nog iets anders gedaan of iets aangeboden?

00:39:27

Mevrouw Kleberg: Nee, ze zeggen alleen maar: "Wat erg en zielig. Ik hoop dat het weer goed komt."

00:39:32

Mevrouw Sloot: Dat komt niet goed in dat huis.

00:39:34

Mevrouw Kleberg: Als je de rekening krijgt, zeggen ze gewoon: "De rekeningen zijn voor jou of kijk als je het van je verzekering terug kan krijgen." Niemand die iets doet.

00:39:45

Mevrouw Sloot: Wat afschuwelijk.

00:39:50

Voorzitter: De heer dijk, SP.

00:39:53

De heer Dijk: Dank u wel, Denise. U zegt dat u hoopt dat er hulp aan de buurt wordt gegeven.

00:40:09

Mevrouw Kleberg: Aan ons allemaal.

00:40:11

De heer Dijk: Wat zou dat moeten zijn?

00:40:13

Mevrouw Kleberg: De huizen zijn super koud. Er zijn muizen. Ik zag bijvoorbeeld in mijn badkamer plotseling een zwarte vlek aan het plafond. Ik zeg: "Wat is dat?" Ik bel Lefier, want ik weet niet wat het is. Het kapje van de uitlaat was eraf. Er kwam water naar binnen en volgens mij heb ik daardoor muizen op de zolder gekregen. Dan komen ze en zetten ze een kapje voor je en zeggen ze: "We zijn klaar met jou."

00:40:44

De heer Dijk: Waar zou die hulp uit moeten bestaan?

00:40:49

Mevrouw Kleberg: Onze huizen zijn super koud. Doe iets aan de huizen. Doe iets aan de schimmel. Mijn huis bijvoorbeeld staat op een hoek en die muren zoveel scheuren. Nu is het mijn plafond. Ze komen morgenochtend weer bij mij langs. Ik weet niet wat ze gaan doen. Die huizen zijn super koud en je blijft maar stoken en de rekeningen zijn voor jou. Ze komen naar je toe en zeggen: "Hang een gordijn hier. Hang een gordijn daar." Dan zijn ze klaar met jou.

00:41:22

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk nog weer een keer rond. De heer Ram, PVV.

00:41:31

De heer Ram: Dank u wel. U had het over de energierekening. Kunt u aangeven hoeveel u moet betalen?

00:41:40

Mevrouw Kleberg: Toen ik pas in Nederland was, had ik geen weet van het stoken gedoe. Ik

vond het super koud in het huis, dus ik maar aan de verwarming draaien en draaien. Op een gegeven moment moest ik de rekening doorgeven aan het einde van het jaar en bleek dat ik 700 euro terug moest betalen. Het bleek dat het daardoor kwam, maar dat wist ik niet. Wat blijkt nu? Ik moet nu elke maand 300 euro betalen. 300 euro moet ik elke maand betalen, want ze zeggen dat ik een variabel contract heb en geen vaste. Omdat ik die variabele heb, moet ik elke maand mijn meterstanden doorgeven. Het zijn oude huizen en mijn meter is bij de buurman beneden. De buurman moet niet om mij thuisblijven. Ik kan nu al twee of drie maanden geen meterstanden doorgeven, want de buurman is er niet. Ik had gevraagd waarom de meter niet in mijn huis kan zijn, maar ze zeiden dat het veel te veel geld gaat kosten.

00:42:47

Voorzitter: Dank u wel. De heer Ubbens, CDA.

00:42:52

De heer Ubbens: Ik vraag het nu aan u, maar ik had het ook aan andere mensen kunt stellen, maar heeft de GGD wel eens contact met u opgenomen?

00:42:59

Mevrouw Kleberg: Nee.

00:43:00

De heer Ubbens: Bij niemand?

00:43:01

De heer Hoiting: Ze weten niet eens waar het is. Ze komen bij niemand langs.

00:43:05

Voorzitter: Dan zie ik dat dat toch nog enkele vragen uitlokt. Mevrouw van der Weele, PvdA.

00:43:19

Mevrouw Van der Weele: Dank voor uw verhaal. U emotioneert ons net zozeer als u zelf geëmotioneerd bent met dit soort verhalen, denk ik. Er werd gevraagd of de GGD op de hoogte was, maar er is ook veel hulpverlening in de wijk, bijvoorbeeld de WIJ die u eventueel bij kunnen staan.

00:43:36

Mevrouw Kleberg: Nee.

00:43:36

De heer Hoiting: Die weten niet wat er speelt.

00:43:41

Mevrouw Van der Weele: Weten ze het niet, of heeft u zich niet gecontacteerd of is dat lastig dat contact?

00:43:46

Mevrouw Kleberg: Toen ik er pas was, verbleef ik op een kamertje met mijn dochters. Dus we moesten erin en uit, want de kamers waren vooraf al verhuurd aan andere mensen. Eerst wist ik dat niet. Ik kwam bij het WIJ-team aan en vroeg: "Mevrouw, waar moet ik heen? Ik heb niemand in Groningen. Ik ken niemand." Ze zei: "Je bent toch op je eigen naar

Groningen gekomen. Zoek het maar zelf uit." Vanaf toen moest ik niets meer van de WIJ hebben.

00:44:19

Voorzitter: Helder. Volgens mij is dit het moment dat ik u ook kan bedanken voor uw bijdrage en dan zou ik graag de heer Blauw willen vragen om zijn inbreng te doen.

00:44:42

De heer Blauw: Dank u wel, voorzitter. Ik sta hier met mijn medebewoners vanuit de Paddenpoel en ik kan mij wel vinden in het beeld van de vorige sprekers. Wij zitten hier in Paddepoel met balkons die niet veilig zijn. Wij maken ons grote zorgen daarover. Vanuit Lefier wordt er gezegd dat ze daar twee jaar geleden studs hebben geplaatst en dat het veilig is en er op kunt, maar als het veilig is, dan kunnen die studs toch ook weg. Wij maken ons grote zorgen. In 2018 heeft Lefier een grote operatie in Paddepoel-Zuid gedaan met onder andere nieuwe kozijnen en we zouden dat moeten merken aan onze energierekening. We zitten net zoals de Indische buurt gewoon in de kou. We hebben last van muizen. De mechanische ventilatie is heel slecht. Als je kookt is er niet eens een fatsoenlijke afzuigkap. Boven die plaatjes wordt het helemaal geel. Je moet elke dag poetsen. Het is genoeg, Lefier! [Onhoorbaar]. Verder, als gemeente, jullie hebben een sturende rol. Jullie zijn volksvertegenwoordigers, help ons. Ik ben klaar.

00:46:36

Voorzitter: Dank u wel. Nog vragen voor de heer Blauw? De heer Hekkema, Partij voor de Dieren.

00:46:44

De heer Hekkema: Dank ook aan u, de heer Blauw. Ik had nog een vraag aan u. U zegt dat Lefier in 2018 een aantal renovaties heeft uitgevoerd. Is het daarna dan erger geworden?

00:46:54

De heer Blauw: Het gaat om 240 woningen om precies te zijn. Ze waren bezig met isolatie. Daar merken we niks van. We hebben van die soort kunststofkozijnen ervoor teruggekregen, maar het stelde allemaal niks voor. We gaan langzaam richting 2030, het getal u misschien alle wel bekend, wij willen gewoon in Paddepoel fatsoenlijke woningen en veiligheid voor de kinderen en voor de ouderen. We zijn het spuugzat.

00:47:40

Voorzitter: Zou iemand daarop aanvullend nog een vraag willen stellen aan de heer Blauw? Dan bedank ik ook u voor uw bijdrage en dan wil ik als slot nog mevrouw Roos vragen om haar verhaal te doen.

00:48:07

Mevrouw Roos: Ik merk dat het me wel veel doet om mijn medebewoners zo te horen. Het geeft veel herkenning. We zijn tot nu toe redelijk op onszelf gebleven met de verhalen en het is mooi om ze zo allemaal bij elkaar te horen en dat ik dan ook heel veel herken. Ik woon zelf op de Timorstraat al bijna acht jaar. Eén kindje was er al en mijn dochtertje is geboren op de drempel van de plee en de laatste is daar ook geboren. Ik heb drie kinderen, ik ben alleenstaande moeder en ik heb ook deels gekozen voor de woning, omdat het een oude, charmante, vind ik dat, woning is. Alleen wel als die onderhouden wordt en dat gebeurt niet en daar krijg je allerlei symptomen van, zoals er al naar voren is gekomen, zoals schimmel.

Bij mij werkt de mechanische ventilatie in de badkamer en in de keuken niet. Het hang- en sluitwerk van de ramen werkt niet. Alles brokkelt af als je intensief de woning gebruikt, maar aan de andere kant poets je je tanden niet, dan gaat het gewoon niet goed. Dus dat is wat er aan het gebeuren is. Ik heb de huurcommissie een keer ingeschakeld en toen zijn er wat problemen verholpen aan de hand daarvan. Waaronder een open verbinding met de burens waardoor er heel veel geuroverlast was. Er is een nieuwe keuken ingekomen toen wat heel hard nodig was. Dat was aan de hand van de huurcommissie. Nu is de status zo dat, wat iemand anders al zei, dat mijn Lefier dan ineens helemaal niet lijkt te werken, dus ik kan geen meldingen meer doen. Ik heb gewoon melding gemaakt van alle dingen die nu kapot zijn, maar er komt dan gewoon niemand voor. Mijn buurvrouw heeft de ervaring dat ze komen of zeggen dat ze geweest zijn, maar dat er niemand thuis was, terwijl zij gewoon thuis was. Dus het is nu echt dat er gewoon niet actief gereageerd wordt. Het gaat ook over een stukje perspectief voor de mensen die er wonen. De huizenmarkt is zo, dat geldt ook voor mij, dat je natuurlijk niet echt makkelijk ergens anders naartoe kan. Ik zit ook wel eens te denken: ik heb geen perspectief in die zin. Ik zou het fijn vinden als mijn woning onderhouden werd zodat ik daar op een fijne manier kan blijven wonen en dat ik dan een toekomstperspectief heb. Daarbij wil ik ook spreken voor de bewoners die er niet zijn, want ik weet dat er heel veel mensen zijn, echt veel meer, die dit ook ervaren en die om wat voor reden dan ook, maar vaak ook wel omdat ze het gewoon heel moeilijk hebben, hier niet kunnen zijn. Dat wil ik ook aanstippen. Daarbij de kindjes, want nu hoorde ik van een kindje die wat druppeltjes heeft. Mijn dochtertje is toen ze net geboren werd een keer afgevoerd naar het ziekenhuis 's nachts omdat ze luchtwegproblemen had waarvan het ziekenhuis zei dat het heel vreemd was voor een zuigeling die net geboren was. Ik weet ook van mijn buurvrouw Raza die er niet kan zijn, dat haar zoontje eens een keer met spoed is afgevoerd met ook luchtwegproblemen. Ze zegt: "Ik vind het zo vreemd dat mijn kinderen altijd last hebben van hun longen." De huisarts vroeg: "Is het vochtig thuis?" Ze zei dat het zo was en toen zei hij: "Dan zou ik heel snel ergens anders gaan wonen." Ik denk dat ik klaar ben.

00:52:13

Voorzitter: Dank u wel. In kort even een reactie, want ik snap de emotie wel heel goed en ik heb tot nu toe ook best wel wat geluiden toegestaan vanaf de publieke tribune, maar we bieden wel de ruimte voor gesprek. Dus mocht u later nog iets hebben, is daar gelegenheid toe. Alleen om het dan niet via de microfoon in te brengen vanaf de publieke tribune willen we kijken of we dat kunnen beperken. Mevrouw Sloot, u had nog een vraag. Gaat uw gang.

00:52:37

Mevrouw Sloot: Voorzitter, dank u wel. Mevrouw Roos, dank voor uw verhaal. Alle verhalen die we hier horen zijn schrijnend. Wat ik bij u hoor, en al bij een eerdere spreker is dat het voor u niet mogelijk is om bij 'Mijn Lefier' in te loggen en dan via die weg uw melding te doen. U zegt dat u wel meldingen heeft gedaan, ik neem dan aan via mail of telefoon, en dat er dan niet op wordt gereageerd. Is het zo dat je alleen maar normaal gesproken de meldingen via 'Mijn Lefier' zou mogen doen? Of zou het via telefoon of e-mail ook een juiste weg zijn? Het lijkt mij heel bijzonder dat ze niet wensen te reageren omdat u niet in uw account kunt. Is er dan nog voor u een andere manier, behalve ernaar toegaan om uw klachten en meldingen te doen? Is dat helemaal afgesloten?

00:53:41

Mevrouw Roos: Ik ben dan zo, dan stuur ik gewoon een mail naar info@lefier.be en ik stuur ook een brief en dan komt het ergens wel eens een keer terecht, denk ik dan, dus ik gebruik gewoon alle ingangen en dan komt het wel een keer ergens. Dat van 'Mijn Lefier' is van recentelijk. Ik weet niet precies wanneer. Dat hebben ze de laatste jaren opgezet, maar hij benoemde dat en het viel mij ook op. Ik kon daar niks meer mee en ik dacht: het zal wel een error zijn. Dat is het natuurlijk ook. Je denkt snel: het zal wel op zich staand zijn. Als je dan andere hoort, dan denk je toch: het is wel heel toevallig dat het dan bij hem ook niet werkt.

00:54:15

Mevrouw Sloot: Dat kan ik me voorstellen. Heeft u geen antwoord op die andere meldingen gekregen?

00:54:21

Mevrouw Roos: Bij mij reageren ze helemaal niet meer. Het is gewoon stil. Er komt gewoon niemand. Ik krijg geen reactie, dus ik ga nu weer via de huurcommissie, want dat werkt wel nog, denk ik.

00:54:34

Mevrouw Sloot: Dank u wel.

00:54:36

Voorzitter: Dan had u ook nog een vraag van mevrouw Hillekens, GroenLinks.

00:54:40

Mevrouw Hillekens: Dank u wel en ook aan de rest die heeft ingesproken. Ten eerste, heel vervelend dat u geen reactie krijgt op uw meldingen. Ik vroeg me af en ik weet niet of dat u of iemand anders daar misschien beter op kan reageren, maar als je dat specifiek probleem aankaart dat je melding maakt en geen reactie krijgt, krijg je dan wel reactie van Lefier? Hebben ze daar een verklaring voor of zeggen ze helemaal niks?

00:55:06

Mevrouw Hillekens: Ik heb een keer gebeld dat het niet werkt en toen zei die: "Nu werkt het wel." Toen hing ik op en werkte het nog steeds niet, maar ik heb ook andere dingen te doen. Dus dat is dan vaak dat je denkt: laat maar. Dan ben je vervolgens weer een maand verder, dus geen idee, maar het voelt alsof het een soort van silent gebeuren is.

00:55:31

Voorzitter: Dan kijk ik nog rond in de raad of er nog andere vragen zijn? Volgens mij zijn er op dit moment geen vragen meer. Zijn er nog andere vragen blijven liggen voor één van de insprekers?

00:55:47

De heer Hoiting: Ik wou nog wat zeggen, want [onhoorbaar].

00:55:47

Voorzitter: U heeft uw pas nog en u heeft de ruimte, dus als u van de publieke tribune naar de microfoon gaat, dan geef ik u daar gelegenheid toe.

00:56:00

De heer Hoiting: Lefier speelt een spelletje met ons allemaal. Elke keer weer reageren wij netjes, mevrouw met Lefier, ik met Lefier. Ze spelen met ons alsof wij marionetten zijn. Ze

zwijgen ons dood of we er niet toe doen. We vragen elke keer maar om een klein beetje, om een klein beetje onze huizen in orde te krijgen. Is dat er veel? We vragen gewoon om woongenot. Mijn buurman rook groen gras. Daar is niks mis mee, maar de isolatie boven het huis is niet goed, dus mijn was ruikt naar groen gas, naar wiet. Het was toegezegd om dat af te dichten. Het kostte te veel en werd teruggetrokken. Elke keer weer beloven ze wat en komen ze het niet na. Elke keer weer maak je afspraken met ze. Ze komen het niet na. Ik hoor bij elke burel die ik spreek dat Lefier niks nakomt, bij niemand. Ik hoor van andere bewoners in andere wijken dat Lefier ook niets nakomt. In Leeuwenborgh, heel zwart wit, zit goede isolatie in, werkt ook niet meer. "Sloop het er maar uit, mevrouw en meneer." Wil ik nieuwe isolatie, dan mag ik het zelf betalen. Lefier doet het niet meer. Het kost te veel. Lefier wil niks betalen. Het is bij Nijestee hetzelfde pak veren, bij De Huismeesters en Patrimonium, de woningbouw zijn te groot. Wie controleert ze nog hedendaags? Het is een overheidstaak. U bent door ons gekozen, beste mensen. We vragen niks meer en niks minder dat u allemaal uw verantwoordelijkheid neemt en de woningbouwcorporaties aanspreekt en dat wij gewoon als huurders, de één werkt, de ander zit thuis. Ik kan niet werken, mijn rug stuk. Ik heb een dubbele hernia voor de vierde keer. Ik kan niets meer. We vragen allemaal een klein beetje hulp, een heel klein beetje. Als u ons uitkoopt, gaan we ergens anders heen. Waar komen we terecht? We wonen er allemaal met plezier. Mevrouw komt van Antillen, mevrouw woont met drie kinderen. Wat moeten wij? We wonen er allemaal met plezier. In de zomer zitten we met een barbecue buiten en hebben we een klein beetje muziek. Dan komt er een buurvrouw zeggen dat ze graag wil slapen en zetten we de muziek uit en gaan we zachter zijn. We doen niks verkeerd met elkaar. We vragen maar één ding: geef ons een normale woning, een klein beetje normaal levensgenot. Als wij een dag te laat zijn met de huur, dan is Lefier er als de kippen bij. Dan hebben we niks. Dan moeten we op kantoor komen voor wat, maar als wij ze wat vragen, dan kan niks. Dan moeten we een half jaar wachten tot een jaar, en dat klopt niet. Dat wil ik u wel meegeven want dat klopt niet. Laten we eerlijk zijn met elkaar. Dan hoeven wij toch ook geen huur te betalen met elkaar, of wel?

00:58:58

Voorzitter: Dank u wel. Daarmee bent u de laatste spreker. Ik kijk voor de laatste maal rond of er nog iemand een laatste vraag aan de heer Hoiting wil stellen. Ik geloof het niet. Dan wil ik u in de andere insprekers bedanken voor uw inbreng. Ik kan me goed voorstellen dat het pittig was om te doen, want het waren heftige verhalen. Dank daarvoor. Dan kijk ik nu rond of er nog partijen zijn die hierover hun inbreng willen brengen. De heer dijk, SP.

00:59:31

De heer Dijk: Dank u wel, voorzitter, en dank ook alle insprekers en niet-insprekers uit de buurt die er zijn. Dat weet ik, want ik heb veel bij jullie deuren aangeklopt of aangebeld. Ingrijpende verhalen, heel stoer ook dat jullie dat doen. Ik vind het fantastisch dat jullie hier zijn. Ik kan u vertellen dat het niet elke dag gebeurt en des te waardevoller is het dat jullie wel de moeite hebben genomen om hier naartoe te komen. De SP heeft dit punt geagendeerd en dan de Indische buurt en Paddepoel-Zuid, en jullie weten dat we zo vier, vijf, zes andere buurten ook hadden kunnen kiezen, hadden kunnen uitnodigen, maar we zijn van deze twee buurten het meeste geschrokken, met name de manier hoe er met huurders om wordt gegaan. Nog niet eens de woon- en leefsituatie van mensen, maar de

manier waarop er door in dit geval corporatie Lefier met huurders wordt omgegaan. Het is niet de intentie van de SP om een rondje verdachtmaking van woningbouwcorporaties te gaan doen, want als wij een middel hebben als overheid, dan is het betaalbare woningbouw realiseren die goed onderhouden zou moeten zijn door middel van woningbouwcorporaties. U kent het verhaal van de SP. Na een aanpak in mei 2018 was er een aanpak schimmelwoningen. Ik zie twee heren naast mij knikken. Die waren er toentertijd ook bij. In februari 2021 - daar was Hettie ook bij, zij woonde toen nog aan de Iepenlaan in Selwerd - toen ging het over de huismeesters. Nu, in januari 2023, kom je dezelfde patronen weer tegen en ik zou graag willen meegeven en ook wel een reactie willen van andere partijen: kunnen we alsjeblieft stoppen met mensen op hun persoonlijke gedrag aan te spreken als het gaat om slechte woningen? Kunnen we alsjeblieft ermee ophouden dat we mensen de schuld gaan geven omdat ze niet goed zouden ventileren of niet goed zouden verwarmen? Heel veel mensen die ik aan de deur spreken, hebben hun kachel al vijf of tien jaar gewoon niet aan, omdat het gewoon te hoge energielasten zijn. Je hoorde net 300 euro, dus kap met dat verhaal over ventileren en verwarmen. Zeker als je weet dat sommige woningen gewoon vijftien jaar lang geen onderhoud hebben gehad. Ga erheen zou ik zeggen. Laat je uitnodigen. U hoorde het net, barbecues en leuke avonden met muziek. Het zijn trotse, sterke, fantastische buurten en fantastische mensen. Alleen worden ze niet gehoord. Ze worden niet gehoord of hebben in ieder geval het gevoel dat ze er niet toe doen. Dan is het niet heel gek dat mensen niet meer gaan stemmen of geen vertrouwen meer hebben in instituties. U weet allemaal van mij dat ik binnenkort hier stop en geef mij nou één ding: zorg er alsjeblieft voor dat deze coalitie die u net zet, die heeft gezegd: "Wij willen meer publieke regie voeren. Wij willen als overheid meer naast mensen staan. We willen het niet aan de markt overlaten." Daar hebben we woningbouwcorporaties voor, maar dan moeten we wel met hun samenwerken en met mensen op de publieke tribune om ervoor te zorgen dat die buurten sterk worden. Daar hebben we plannen voor gemaakt, voor wijkvernieuwing. Laten we met elkaar ervoor zorgen dat die buurten versterkt worden, dat er een plan komt voor onderhoud. Ik durf te wedden dat als mensen al vijftien jaar wachten op onderhoud en ze krijgen van de Lefier te horen: "Het is misschien niet dit jaar, maar volgend jaar gaan we echt groot onderhoud doen," Dan weet je zeker dat mensen zeggen: "Natuurlijk, dat is hartstikke goed. Wij snappen dat het niet morgen kan en we snappen ook wel dat het niet overmorgen kan, maar geef ons alsjeblieft duidelijkheid." Wat ons betreft is die fysieke wijkvernieuwing hier daarom het eerst nodig. Ik ben benieuwd hoe andere daartegen aankijken, want ik hoorde net ook Hanna zeggen: "Ik ga nu voor de tweede keer naar de huurcommissie." Het is zo een lange, individuele weg en het nodigt zo erg uit tot plak- en pleisterwerk, want dan wordt er inderdaad weer een keer ergens wat ver overheen gesmeerd of er wordt ergens een tochtstrip geplakt, maar een echt groot onderhoud van de hele buurt en wijk, wat deze buurtbewoners ook allemaal voor elkaar wensen, zit er dan niet in. Dus één vraag van mij is: ga alsjeblieft bij deze huurders zo meteen een keer langs. Ik zou ook willen vragen of de wethouder dat wil doen, graag een keer met Lefier, want ik geloof dat er bij Lefier echt mensen werken met hart voor woningbouw, maar er gaat hier iets ontzettend mis. Dat is volgens mij, buiten dat het doodzonde is, ook echt niet nodig. Volgens mij kunnen we de komende jaren deze wijken en buurten echt goed opknappen en dan zijn er naast hele trotse buurtbewoners ook hele mooie, prachtige, karakteristieke wijken.

01:04:41

Voorzitter: Dank u wel, de heer Dijk. Dan kijk ik rond. Nog andere inbreng? Mevrouw Sloot, Stadspartij 100 % Groningen.

01:04:48

Mevrouw Sloot: Voorzitter, ik wou de heer Dijk wat vragen.

01:04:50

Voorzitter: Dat mag zeker. Een interruptie van mevrouw Sloot aan de heer Dijk.

01:04:53

Mevrouw Sloot: Je kan natuurlijk alleen maar achter het verhaal van de heer Dijk staan. Alleen, de heer Dijk, wat zouden we moeten doen, want het moet niet over een paar jaar mooi zijn? Het moet nu. Wat kunnen we nu doen? Het is niet alleen in de ene wijk of in de andere wijk. Ik kan u vertellen, het zal u misschien verbazen, maar ook de woningbouwvereniging in Haren heeft schimmelwoningen en achterstallig onderhoud. Er zijn mensen die hetzelfde vertellen als deze mensen, ook met kinderen met allergieën. Wat kunnen we eraan doen als gemeenteraad om het nu te regelen en niet over een paar jaar?

01:05:33

Voorzitter: De heer Dijk.

01:05:38

De heer Dijk: Dank u wel, voorzitter. Dat is een ontzettend goede vraag, mevrouw Sloot. Misschien moet ik daar nog niet heel veel aandacht aan besteden. Wat er volgens mij moet gebeuren, is dat de wethouder met Lefier in deze buurten langsgaat, dat ten eerste. Op uw vraag, ik zei het al in het begin van mijn betoog, hadden zo heel veel andere buurten en nou hoor je ook buurten uit Haren ertussen. Volgens mij moet er wederom een aanpak schimmelwoningen komen. Dat is in 2018 ook geweest. Dat heeft toen in ieder geval bij de huismeesters goed gewerkt, tijdelijk. De woningen zijn later gesloopt in Selwerd nu. Daar komen nu heel veel nieuwe huurwoningen, maar dat heeft toentertijd goed gewerkt. Volgens mij is dat voor de korte termijn een goede oplossing, nog buiten of er daarna grootschalig gerenoveerd gaat worden, want dat zag u net ook. Mensen snappen dat dat iets langer gaat duren dan alleen één schimmelaanpak. Wat echt zou moeten gebeuren op een iets langere termijn is dat als we het dan over publieke regie hebben, en dat staat in het coalitieakkoord en stond in de afgelopen gemeentebegroting en daar heeft u volgens mij allemaal mee ingestemd, dus dat is mooi, daar stond in verwerkt: publieke regie als rode draad. Dat zou ook hier moeten gebeuren. Wat ik daarmee voor ogen zie, is dat we ernaartoe moeten werken dat het geen woningbouwcorporaties meer zijn, maar dat het woningbouwverenigingen worden. Daar moet je stap voor stap naar toe werken, dat mensen die huren van een woningbouwcorporatie lid zijn, zeggenschap hebben over een woningbouwvereniging. Volgens mij kun je dat langzaamaan stapsgewijs doen door daar jaarlijks afspraken met woningbouwcorporaties over te gaan maken om in ieder geval de vertegenwoordiging van huurders flink te versterken. Dat laat ik in alle eerbijheid aan jullie over en mijn opvolger. Ik denk dat de heer Brandenbarg dat heel goed gaat kunnen.

01:07:29

Voorzitter: Dank u wel. Nog andere vragen aan de heer Dijk? In dat geval zijn er nog andere fracties die hun inbreng willen geven? Mevrouw van der Weele, PvdA.

01:07:40

Mevrouw Van der Weele: Dank, voorzitter. Dank nogmaals aan de sprekers voor dit verhaal. Dank SP om dit te agenderen. Ik heb de huizen ook gezien, ik heb zelfs een tijdje in zo iets gewoond, dus ik kan me heel goed voorstellen hoe dat is. Ik ben heel blij dat ik daar niet meer in woon en dat gun ik u ook. Ik heb een beetje een déjà vu en dat komt door dat ik vanmiddag in een commissie zat over een aardbevingsramp en dat ging over wonen. Dat gaat natuurlijk over wonen en over je veilig voelen in je eigen huis, en als ik de verhalen zo hoor, dan is er niets ontwrichtender dan dat je je niet veilig voelt in je eigen huis, dat er muizen zijn, dat het lekt op plekken waar je geen invloed hebt, dat je kindjes niet in orde zijn, dat je kindjes ziek worden, dat je niet meer weet wanneer dat wel gebeurt, dat je aan de bel trekt en er luistert niemand. Dat déjà vu had ik een beetje na vanmiddag toen er aardbevingsramp werd genoemd. Misschien trek ik onterecht een verband, maar wat ik uit het verhaal van u hoor, is vooral die machteloosheid dat je geen invloed hebt, dat je niks kunt doen. Als we dan de terechte vraag moeten beantwoorden van mevrouw Sloot: wat zouden we kunnen doen? Vanmiddag hebben we het erover gehad, waar de bestuurders in Den Haag heel hard aan de deur kloppen. Laten we het omdraaien. Laten we zorgen dat mensen die in zulke situaties zitten en ook de situatie waar u in zit, niet meer steeds hoeven aankloppen elke keer individueel melden: "Zo erg is het. Dit kindje is ziek. Mijn kindje is ook ziek." Dat je elke keer machteloos in je eentje tegenover een organisatie staat die machtiger is kennelijk dan jijzelf. En dat je dan ook nog moet bewijzen dat het zo is. Vandaar dat ik de vergelijking trek met de commissie die we vanmiddag hadden. Ik zou echt willen pleiten, los van alles wat u voorstelt wat nodig is, is dat we daar eens een keer een omslag in maken, dat als het zo erg is en als dit de verhalen zijn, niet alleen in uw buurt maar ook in Haren en andere buurten, dat daar een GGD, een publieke organisatie op inspeelt qua gezondheid. Dit is niet alleen een woonprobleem. Dit is zeker niet een individueel probleem. Dit is een collectief probleem waar ik vind dat de publieke gezondheid ook iets in moet doen. Ik vind dat wij daarvoor zouden kunnen pleiten als gemeenteraad om in ieder geval hier die bewijslast en het individu om te zetten in een collectieve vraag. Dank u wel, voorzitter.

01:10:32

Voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog andere fracties die zijn of haar inbreng wil doen? De heer Ubbens, CDA.

01:10:38

De heer Ubbens: Bedankt, voorzitter. De spreker gaf aan dat mensen zich schamen. Toch bekwam mij ook een gevoel van schaamte - ik ben oud-raadslid, maar ik heb acht jaar raadslid gefunctioneerd - dat je in een stad leeft waar dit allemaal nog speelt. Ik heb ook een déjà vu in de zin van dat we deze zelfde discussie in 2018 en 2021 gevoerd hebben. Maatregelen over het betrekken van GGD hebben we allemaal al uitgevoerd. Ik leefde in de veronderstelling dat dat gebeurde, maar dat is blijkbaar weer afgebouwd of het gebeurt veel te weinig, maar ergens voelden al die dingen als een soort lapmiddel, letterlijk ook muren een beetje [onhoorbaar] en we doen iets aan de woningen. Dat helpt natuurlijk niet structureel. Je wil die woningen structureel goed aanpakken. Dan zit ik wel een beetje met de vraag of wij breed de prioriteiten wel zelf goed stellen. Ik ben er niet per se 100 procent over uit, maar ik denk soms wel dat wij gezamenlijk gigantisch veel geld in het herstructureren van Selwerd stoppen. Op woonniveau kan dit wel goed zijn, maar het is ook

geld wat je dan uitgeeft aan het herinrichten van straten. Ik vraag me dan af: moeten we dat wel per se doen? Moet je niet eerst zeggen: "We gaan bij alle schimmelwoning eerst langs. De situatie is slecht, dus die gaan we aanpakken." In plaats van eerst die wijk helemaal opknappen, het toch helemaal anders aanpakken. Ik denk dat we daar eens over na moeten denken of we dat zo wel goed doen of er nu wel een goede planning is. In 2021, ik heb hier de woordvoeringen van toen voor me, vroegen we of er een goede planning is of bewoners dan weten wanneer hun woning echt grondig wordt aangepakt. We zijn nu twee jaar verder en het antwoord is blijkbaar weer nee. Dat is niet de bedoeling. We moeten daar dan weer achteraan met zijn allen dat het wat duidelijker wordt en we moeten misschien ook naar die planning gaan kijken, dat we woningen naar voren brengen en niet wijk voor wijk grote plannen maken, maar de woningen die het slechts zijn en waar het echt niet meer kan grondig gaan aanpakken. Daar laat ik het bij.

01:13:02

Voorzitter: Dank u wel. Een vraag, mevrouw Sloot of woordvoering? Geen vragen voor de heer Ubbens? Dan geef ik het woord aan mevrouw Sloot.

01:13:11

De heer Ubbens: Voorzitter, dank u wel. Na al deze schrijnende verhalen en ik denk toch wel een goede parallel die mevrouw Van der Weele trok, hoe moeilijk ook, want het gaat hier inderdaad om machteloosheid en het gaat onzes inziens ook om iets anders. Als wij namelijk naar de bakker gaan en we kopen een brood en daar betalen wij voor, maar dat brood blijkt beschimmeld, dan eet u dat brood niet op, dan geeft u dat brood terug aan de bakker en dan krijgt u geld terug. Dat is in dit geval niet zo, want zoals de heer Hoiting al zei, je betaalt gewoon elke maand braaf je huur. Die betaal je voor je woongenot en die betaal je voor een goede leefkwaliteit en die betaal je voor hele simpele, basale dingen om in je huis te kunnen wonen en niet, en dit heb ik vaker gehoord, dat als er sprake is van vocht en schimmel dat er wordt gezegd: "Zet de deuren maar open, zet de ramen maar open, gooi die kachel maar wat hoger." Zelfs al zou je al het geld van de wereld hebben om die gasrekening te betalen is het natuurlijk een belachelijke vorm van verspilling en het is ook niet een juist advies. Ik zou de wethouder willen vragen: binnenkort spreken wij weer met woningcorporaties over de prestatieafspraken. Dit hele verhaal is niet nieuw, maar kunnen wij op de één of andere manier, als raad en u voorop als college, al in mei iets met deze woningbouwverenigingen hierover gaan afspreken? Ik denk dat, zoals de heer Ubbens ook zegt, we moeten nu gewoon de prioriteiten misschien gaan verleggen en wat echt urgent is als het gaat om de veiligheid en gezondheid van mensen dat echt bovenaan het lijstje zetten. Misschien bent u het niet met ons eens wat dat betreft, maar dan zou ik dat graag horen. Daarbij wil ik me verder aansluiten bij de woordvoering van de PvdA.

01:15:19

Voorzitter: Dank u wel. In het kader van de tijd wil ik tussendoor even een kleine inventarisatie maken welke partijen nog wel iets willen inbrengen. Dan ga ik toch vanaf nu wel echt strenger zitten op de tijd om het college ook nog de gelegenheid daartoe te geven er is. Dan houden we nu echt wat strikter de drie minuten spreektijd aan. Mevrouw Hillekens, GroenLinks.

01:15:43

Mevrouw Hillekens: Dank u wel, voorzitter. Nogmaals bedankt voor het hele verhaal. Ik vind

het heel moeilijk om te zeggen, maar ik vind het ook eerlijkheidshalve belangrijk om te zeggen: ik ga hier niet zeggen dat we eerst uw straat gaan aanpakken, want we hebben het allemaal al een paar keer gezegd, dit speelt bij meerdere corporaties en in meerdere wijken. Wat ik wel heel belangrijk vind, is om te kijken hoe we gaan zorgen dat als we die allemaal meenemen, dat we dan de goede lijn volgen. Volgens mij is het zaak om de positie van de huurder ten opzichte van de corporaties weer te versterken. Dan kan ik me alleen maar aansluiten bij waar de SP ook voor pleit, om te zorgen dat je niet alleen een klant bent die een brood koop bij de bakker, maar dat je huurder bent en dat je onderdeel bent van de keuzes die gemaakt worden door de corporaties, want u woont er en u weet vaak gewoon het beste wat er nodig is. Dus ik kan me wel aansluiten bij de woorden van mevrouw Sloot om dat mee te nemen naar de prestatieafspraken. Daar is natuurlijk al een rol weggelegd voor de huurdersverenigingen van de verschillende corporaties. Laten we kijken hoe we die kunnen versterken en laten we dan met zijn allen naar alle wijken kijken, juist ook voor de mensen die hier niet kunnen inspreken, niet willen inspreken en niet durven in te spreken, zodat we in de hele stad, de hele gemeente kijken waar het nodig is en waar we de prioriteiten gaan stellen. Volgens mij is het gewoon zaak dat we wel stappen gaan maken, maar dat we breed kijken waar het nodig is. Natuurlijk is uw inbreng daar enorm gehoord en heeft u duidelijk gemaakt dat het bij u sowieso nodig is, maar het is belangrijk om dat ook bij de rest van de stad en de gemeente te vragen. Dus laten we kijken hoe we daar vorm aan kunnen geven de aankomende tijd.

01:17:33

Voorzitter: Dank u wel. Wie wil nog het woord? De heer Rebergen, ChristenUnie.

01:17:39

De heer Rebergen: Dank u wel, voorzitter. Er is al veel gezegd over de nood die hier is laten horen. Ik denk dat we daar goed naar moeten kijken en ik wil aan de wethouder zeggen: dit is niet nieuw. Ook in het afgelopen jaar is er in de prestatieafspraken over de kwaliteit van woningen gesproken. Hoe zijn die gesprekken in de afgelopen periode gegaan? Kan de wethouder aangeven hoe dat voor de komende tijd eruitziet? Tot zover eerst.

01:18:08

Voorzitter: Dank u wel, keurig binnen de drie minuten. Wie wenst het woord? Mevrouw Bernabela, Partij voor het Noorden.

01:18:17

Mevrouw Bernabela: Bedankt, voorzitter. We hebben al veel gehoord en bedankt, insprekers. Uw situatie is ronduit schrijnend en het stemt allemaal niet hoopvol en onderhoud is hard nodig. Daar ben ik het helemaal mee eens. Dat moet u gewoon aanpakken, de schimmel in woningen. De vertegenwoordiging van de huurders moet versterkt worden, want GroenLinks zegt wel dat je huurdersverenigingen hebt, maar die zijn er bijna niet meer. Je hebt nu huurdersraad en die raden hebben minder invloed dan de vroegere huurdersverenigingen. Samen organiseren helpt meer dan die participatieraden die je dan nu hebt om corporaties meer te laten doen. Je moet een sterke vuist maken tegen de corporaties. Deze woningen zijn hoognodig toe aan de wijkvernieuwing en zouden wat mij betreft als eerste aangepakt moeten worden, maar dat gaat niet van de ene dag op de andere. Dat was het.

01:19:22

Voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik nog rond. De heer Ram, PVV.

01:19:27

De heer Ram: Dank u wel. Dank voor de insprekers dat zij dit verhaal weer hebben verteld en dank aan de SP dat zij dit weer op de agenda hebben gezet. Ik heb zelf gewoond in de Indische buurt en ook in Paddepoel-Zuid. Ik ken de wijken en ben toch zelf kapot geschrokken als ik deze verhalen hoor. Dat Lefier zo in gebreke blijft, is verbijsterend. Een woningbouwvereniging moet een sociale woningbouwvereniging zijn en dat zijn ze absoluut niet. Het punt wat de SP al eerder in 2018 en 2021 aan de orde heeft gesteld is een vraag aan ons misschien wel als raad, maar ook aan de wethouder van: waarom is er nog steeds geen structurele oplossing? Hoe kan dat nou dat het nu al zeven jaar duurt voordat we een plan hebben om dit probleem op te lossen? Van de wethouder wil ik graag weten: er is een platform nu met de woningbouwcorporaties waar de wethouder in gesprek gaat met de woningbouw. Wat kunnen wij nou doen en wat kan de wethouder doen op korte termijn om dit soort problemen nu op te lossen en wat is een nodig qua geld uit de gemeente om dit te versnellen? Een ander punt, wat genoemd is, de GGD, waarom is die niet betrokken? Als de aard van dit probleem zo ernstig is, dan moet je toch als gemeente direct actie ondernemen. Uiteraard vinden wij net als samen met de andere partijen dat je dan naar een andere prioriteitstelling moet komen en een andere afweging moet gaan maken van welke woningen eerst moeten in de wijkvernieuwing. Uiteraard moeten deze woningen eerst. Dat is evident en duidelijk. Dus ook een oproep aan de wethouder om te kijken hoe we onze plannen kunnen aanpassen. Daar wil ik graag een vervolgesprek op of een brief over als dat kan om daar op een andere manier als raad mee om te kunnen gaan. Dank u wel, voorzitter.

01:21:34

Voorzitter: U bedankt. Dan zag ik aan mijn rechterzijde zojuist nog een hand voor inbreng. De heer Hekkema, Partij voor de Dieren.

01:21:43

De heer Hekkema: Dank, voorzitter. Precies hetzelfde gevoel bekruipt mij als dat ik in 2020 had en dat is misschien wel diezelfde machteloosheid als die u allemaal voelt als inwoner van deze schimmelwoningen of woningen met een ander gebrek. Als ik dan denk aan het recht dat mensen hebben op een schone, veilige en gezonde woning, waar we waarschijnlijk allemaal achter staan, dan vind ik het echt verschrikkelijk om te horen dat het nog steeds niet tot structurele oplossingen heeft geleid en dat het in heel veel gevallen ook gewoon niet tot oplossing heeft geleid die dan misschien eerst quick fixes zijn, maar waarbij er dan, zoals mevrouw Roos ook aangaf, perspectief is voor de mensen voor de langere termijn. Ik kan wel eerlijk zijn dat ik tijdens al uw verhalen in mezelf aan het vloeken was en ik zal die termen hier niet herhalen, maar u kunt weten dat ik daar ontzettend kwaad van wordt vanwege die machteloosheid. Daarom zou ik graag aan de wethouder willen vragen om op hele korte termijn toch het gesprek aan te gaan met Lefier om de input die mensen vandaag hebben geleverd mee te nemen en daar een keer het gesprek op korte termijn over aan te gaan. Dan kan ik u verzekeren dat wij als raad, alle partijen die hier zitten, dat zullen gaan bespreken als we het straks weer hebben over de prestatieafspraken, dat we al uw zorgen en situaties en ervaringen meenemen en dat we daar wederom proberen om daar iets mee

te doen. Wat mijn fractie betreft en wat mij betreft is het goed dat de wethouder daar op korte termijn een gesprek met Lefier over voert. Dank.

01:23:33

Voorzitter: Dank u wel. U heeft nog een interruptie van de heer Dijk, SP.

01:23:37

De heer Dijk: Een korte vraag die ik ook aan anderen had kunnen stellen, want ik hoor nu al een aantal keren die machteloosheid terug en ik hoor een aantal partijen het hebben over zeggenschap van huurders. Ik vind dat een goede ontwikkeling. Dat is in het verleden namelijk nog wel eens anders geweest. Vindt de Partij voor de Dieren ook dat we die machteloosheid zouden moeten vertalen in echt meer zeggenschap geven aan huurders over hun woningbouwcorporatie en dat dat niet betekent dat het per se de overheid is oftewel de gemeenteraad die gaat zeggen wat een woningbouwcorporatie moet doen maar dat huurders dat vooral dan over hun woningbouwcorporatie gaan doen.

01:24:13

Voorzitter: De heer Hekkema.

01:24:14

De heer Hekkema: Dank, voorzitter. Ik kan de heer Dijk geruststellen. Ook de Partij voor de Dieren is ontzettend voorstander van het ombuigen van woningbouwcorporaties naar woningbouwverenigingen met een sterke huurdersachterban die de zeggenschap krijgen over hun eigen leef- en woonomgeving. Dus wat dat betreft kan ik daar alleen maar mee instemmen.

01:24:36

Voorzitter: Dank u wel. Heeft iedereen die dat wilde zijn of haar inbreng kunnen brengen? Daar lijkt het wel op. Dan ga ik zo dadelijk voor een reactie naar het college. Nu is het wel zo dat mevrouw wethouder Bloemhoff er graag ook bij had willen zijn als wijkwethouder maar die laat zich verontschuldigen omdat zij bij de parallelle sessie beneden aanwezig is, maar niet gevreesd, we hebben in ieder geval wethouder Van Niejenhuis. Dan geef ik die bij deze het woord.

01:25:08

Wethouder Van Niejenhuis: Dank u wel, voorzitter. Allereerst bedankt aan iedereen die hier op de publieke tribune zit dat u hier bent en dat u de tijd en moeite neemt om uw verhaal te vertellen. Dat vind ik, hoe gek het ook klinkt, wel fijn om te horen en ben ik u erg dankbaar voor, want ik denk dat we hier wel iets mee moeten. Ik heb een aantal dingen die ik hierop wil zeggen. Ik denk dat ik even moet beginnen bij het stilstaan bij wat u heeft ingebracht en dat is dat ik het heel erg vind om te horen hoeveel overlast en onzekerheid u ervaart, dat het zelfs zo ver gaat dat uw kinderen er ziek van worden. Als wethouder wil ik dat iedereen in deze stad in een betaalbare en in een goede woning woont. Dat wil ik zelf en dat wens ik u ook allemaal toe en daar wil ik mij ook voor inzetten en hoe ik dat ga en wil doen, kom ik aan het eind even concreet op terug. Ik wil ook even zeggen, want dat is door de heer Hoiting genoemd, dat mensen zich zelfs onveilig voelen, en misschien zich hier niet zouden durven uitspreken. Dat vind ik echt heel vervelend om te horen en dat zou niet zo moeten zijn. Het is niet zo dat dit vervelende consequenties voor u gaat hebben omdat u zich hier heeft uitgesproken. Ik hoop dat u zich vanavond door wat de raadsleden van u hebben gehoord,

en wat ik van u hebt gehoord en de vragen die zijn gesteld, toch iets van gehoord en gezien voelt, want dat is wel een heel belangrijk onderdeel van deze avond. Allereerst denk ik dat het heel goed is om even te constateren dat de woningbouwcorporaties gewoon verantwoordelijk is voor klein en groot onderhoud aan uw woning. Dat moet zij gewoon uitvoeren. Daar hoeven wij ze als gemeente in theorie niet op aan te spreken, want dat moet gewoon gebeuren. Wij maken wel afspraken met corporaties, met Lefier, maar ook met andere corporaties in de stad over de wat grootschalige aanpak van wijken en buurten en huizen. Dat heeft dan bijvoorbeeld te maken met duurzaamheid, en dan hebben we jaarlijks gesprekken. Daar werd door een aantal raadsleden al aan gerefereerd dat we daarin afspraken maken over in welke volgorde dat verloopt. Dat ontslaat Lefier en andere corporaties niet van het plegen van klein en groot onderhoud aan uw woning. Ik vind het wel vervelend om te horen dat u zegt: "Individueel komen we er niet door. Individueel lukt het niet om in contact te komen met Lefier en het systeem werkt niet. Er wordt niet teruggebeld, et cetera." Ik vind het wel bijzonder dat u zich nu als collectief hier laat horen dat u zich tot de raad en de politiek en mij wendt om dan als collectief iets voor elkaar te krijgen. Ik denk ook dat het heel belangrijk is dat u dat vasthoudt, want dat collectief kan een hele grote waarde zijn als we in de Indische wijk en ook in Paddepoel en andere plekken in de stad aan de slag gaan met uw wijk. Dan hebben we uw inbreng heel hard nodig. Ik denk dat het goed is dat u zich op deze manier verenigd, dat u uw stem laat horen. Richting, de heer Blauw, ik spreek ook een beetje Gunners en ik [onhoorbaar 01:28:21 - 01:28:27]. Richting mevrouw Roos, het zou niet zo moeten zijn dat u via een huurcommissie uw recht moeten afdwingen, dat u via een huurcommissie moet afdwingen dat u eindelijk een nieuwe keuken krijgt of dat u op een andere manier uw recht moet halen. De raadsleden bij mij een aantal dingen gevraagd en u heeft mij ook een aantal dingen gevraagd. Ik denk dat het verstandig is dat ik u aanbied, als u dat wilt, dat ik zelf even kom kijken om te zien hoe erg het is. Ik geloof u op uw woord, maar ik zou het wel willen zien. Als er mensen in de publieke tribune zijn, ondanks de schaamte die misschien ervaren wordt, die bereid zijn mij te ontvangen.

01:29:09

De heer Blauw: Kom maar! Hoe wil je de koffie? Zwart met suiker?

01:29:19

Wethouder Van Niejenhuis: Ja, zwart met suiker. Dus ik kom langs. Ik wil het graag gewoon met eigen ogen zien, en als u en andere mensen bereid zijn om de woning te laten zien, heel graag. Ik ga heel snel met de directeur bestuurder van Nijestee in gesprek over deze situatie en dan wil ik het met haar hebben over de manier van communiceren en ook over de prioritering van het aanpakken van woningen. Ik denk dat we het ook, de verhalen over de kinderen horend, het even moeten hebben over de gezondheid, want daar maak ik me wel zorgen over en dat is ook een verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur. Misschien is het wel nog iets verder uitzoemend, en dat is dan misschien meer richting de raadsleden wel belangrijk om op te merken, dat de volgorde waarin dingen nu gebeuren, de wat grootschalige aanpak van wijken en buurten natuurlijk in hoge mate bepaald wordt door alle ambities die wij als gemeente hebben. Dus we willen de openbare ruimte aanpakken, we willen WarmteStad, warmteleidingen aanleggen in de stad, en dat soort zaken maken dat we proberen dingen zo slim mogelijk te combineren. Dus de plek waar we als eerste aan de slag

gaan, is afhankelijk van een aantal dingen en ook van de ambities van deze gemeenteraad, maar ik denk dat het wel goed zou zijn, en een aantal van u vraagt daar om, om eens te kijken of je andere factoren daarin misschien iets zwaarder moet laten wegen of in ieder geval ook mee moet laten wegen. Dus ik zou me kunnen voorstellen dat de maatschappelijke coalitie die we nu met elkaar in de Steigers aan het zetten zijn, dat we in die maatschappelijke coalitie, in het onderwijs en corporaties, politie, et cetera eens gaan kijken of we factoren zoals onveiligheid of ervaren onveiligheid, het niet rond kunnen komen of er even helemaal doorheen zitten, zoals de heer Hoiting vanuit zijn persoonlijke situatie schetst, niet zwaarder zouden moeten wegen bij het nemen van de beslissing waar we als eerste aan de slag gaan. Dat is niet iets wat ik van vandaag op morgen kan regelen, maar dat is zeker iets wat ik met wethouder Eikenaar wil inbrengen in de maatschappelijke coalitie, omdat ik denk dat dat iets is waar we echt mee aan de slag moeten.

01:31:31

Voorzitter: Wethouder Van Niejenhuis, ik ga u even kort onderbreken, want ik wacht op een punt. U heeft een vraag van mevrouw Sloot.

01:31:37

Mevrouw Sloot: Voorzitter, wat de wethouder net aangaf over de ambities die de raad zelf toe heeft besloten, betekent dit dat u aangeeft dat wat de heer Ubbens aangaf over prioritering dat we daar misschien eens over na zouden moeten denken?

01:31:55

Voorzitter: De wethouder.

01:31:59

Wethouder Van Niejenhuis: De heer Ubbens refereerde naar, als ik het goed heb gehoord, het aanpakken van de straten en het opknappen van de openbare ruimte. Dat zijn niet de middelen waarmee de woningen worden opgeknapt. De woningen worden opgeknapt met geld van de corporatie. Het is natuurlijk gewoon ook ontzettend belangrijk dat als we aan de slag gaan, straks in de Indische buurt, dat we zorgen dat er meer groen komt, dat regenwater weg kan, dat de straten minder warm zijn. Ook dat zijn dingen die moeten worden aangepakt. Ik probeer alleen uit te leggen dat we de volgorde der dingen nu heel erg laten hangen van alle investeringen die we doen. We proberen zo veel mogelijk dingen slim met elkaar te investeren. Dat is ook onze plicht. We moeten zuinig zijn met gemeenschapsgeld. We willen de straat niet vier keer openbreken en toch zeg ik: "Misschien moet je ook kijken, deze verhalen horend, of er ook niet een aantal andere factoren zijn die je zwaar moet laten meewegen? Dat zijn dan meer de persoonlijke omstandigheden die mensen hier schetsen."

01:33:01

Voorzitter: U heeft nog een aanvullende vraag van de heer Ubbens, CDA.

01:33:05

De heer Ubbens: Even ter verduidelijking. Ik bedoelde meer dat we nu elke keer wijkvernieuwing doen op een heel wijkniveau en er worden een heleboel straten aangepakt waar je dan van kan zeggen: "Die kunnen misschien wel later." Ik begrijp wel dat dat kostentechnisch dan nadelen heeft, maar de wethouder geeft aan dat hij daarnaar wil kijken, dus daar neem ik wel genoegen mee.

01:33:27

Voorzitter: Fijn om te horen. De wethouder.

01:33:32

Wethouder Van Niejenhuis: Ik wilde eerst even in ontvangst nemen wat u vanaf de publieke tribune en ook de raadsleden hebben gezegd, en ik wil daar even op reageren en toch wil ik ook nog even een klein beetje een kader schetsen waarin we met elkaar werken. Ik spreek de verschillende, de zes corporaties die in Groningen actief zijn, heel regelmatig. We werken heel nauw en vaak ook heel goed met elkaar samen. Ook Lefier heb ik op een aantal plekken als een hele prettige gesprekspartner ervaren, omdat ze op sommige plekken echt iets los hebben getrokken en echt voor bewoners hebben gestaan. Ik weet ook dat de mensen van Lefier voor een heel groot deel woonachtig zijn in deze gemeente, een hart voor de stad hebben en een hart voor hun werk hebben, maar ze kunnen niet alles. Dat heeft te maken met hoe het in het land geregeld is. Een jaar of tien geleden is landelijk besloten dat we een heel groot deel van de portemonnee van de woningbouwcorporaties hebben afgepakt dat het geld in de algemene pot is gekomen en dat het Rijk dat aan andere dingen heeft uitgegeven. Dat wordt nu deels teruggedraaid, dus de corporaties krijgen iets meer financiële armslag waardoor ze weer kunnen investeren en huizen. Het blijft wel zo dat wij aan corporaties vragen om en bestaande woningen heel snel te verbeteren en te verduurzamen en heel veel woningen te bouwen, dus we vragen echt heel veel van ze en ze kunnen niet alles tegelijkertijd. Dat wil ik toch even gezegd hebben. Ik weet dat het voor u misschien niet zoveel waarde heeft en dat het ook niks veranderd aan de situatie waar u in zit, maar dat is wel het water waar we met zijn allen in zwemmen. Het weerhoudt mij er niet van. Wat u heeft gezegd heb ik goed gehoord en ik ga hier echt over in gesprek met de corporatie. We gaan kijken naar de manier waarop we dingen prioriteren en ik wil heel graag bij een aantal van u langskomen.

01:35:19

Voorzitter: Helaas is het niet toegestaan om vanuit de publieke tribune in gesprek te gaan met de wethouder. Dit was naar mijn mening de bijdrage van de wethouder. Zijn er vragen? Mevrouw Sloot, Stadspartij.

01:35:37

Mevrouw Sloot: Dank u, voorzitter. Ik heb nog een vraag. De wethouder gaf aan dat op het moment dat hij hoort over de gezondheid van mensen naar aanleiding van de schimmel en de allergieën daarop, de luchtweg problematieken. Ik wil alleen maar even meegeven dat er landelijk diverse onderzoeken over zijn, omdat dit vaker voorkomt en ik hoop dat u hier misschien de GGD bij kunt inschakelen. Vaak is het zo dat het niet één of twee huishoudens betreft, maar dat er vaak heel veel onderliggende medische klachten zijn dankzij de schimmel. Ik denk dat als het om gezondheid gaat, dat dat iets is waar u wel direct iets mee kunt gaan doen. Dat wou ik meegeven.

01:36:23

Voorzitter: Dank. Voordat de wethouder reageert, wil ik ter aanvulling nog de heer Dijk, SP.

01:36:28

De heer Dijk: Het is een vraag die hierbij aansluit, want in 2018 was de uitkomst dat er een aanpak schimmelwoningen kwam, en die sloeg specifiek grotendeels op de corporatie De

Huismeesters, op die woningen. Ik vroeg me af: is het een manier om die weer uit de kast te trekken, want daar zat onderzoek van de GGD bij, hier en daar zelfs een huurverlaging omdat de woningbouwcorporatie collectief in gebreke viel, dus dan hoefden de mensen niet de hele tijd naar de huurcommissie te gaan. Dat is een duidelijke vraag, volgens mij.

01:36:59

Voorzitter: De wethouder.

01:37:01

Wethouder Van Niejenhuis: Daar zal ik mij even in moeten verdiepen richting de heer Dijk allereerst, voorzitter. Ik ken die schimmelaanpak niet, maar daar gaan we even naar kijken of dat iets is wat zou kunnen werken hier. U noemt beide de GGD. Ik geloof wat de mensen zeggen hier. Met alle eerbied en respect voor de GGD, we kunnen er wel een onderzoek tegenaan gooien, maar die gaat waarschijnlijk uitwijzen dat wat deze mensen nu inbrengen hier vanaf de publieke tribune gewoon klopt. Dus ik sluit dat niet uit, maar het is ook niet het eerste wat ik zal gaan bestellen. Ik wil liever even gaan kijken en met Lefier over het punt van gezondheid in gesprek gaan.

01:37:42

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Sloot, Stadspartij.

01:37:44

Mevrouw Sloot: Voorzitter, misschien dat ik me dan niet helemaal goed heb uitgedrukt. Het is niet de bedoeling dat de GGD nog weer een onderzoek gaat doen. Het is de bedoeling dat zij met gericht advies kunnen komen, omdat mensen ziek zijn of ziek kunnen worden. Daar zijn al meerdere zaken over bekend en ook in de onderzoeken waar de heer Dijk het over heeft en dat wilde ik gewoon. Als er bijvoorbeeld kinderen zijn die nu klachten hebben maar nog niet gediagnosticeerd zijn dat het door de schimmel komt, dan kunnen ze misschien wel sneller iets oppakken, want het is echt heel naar. Kinderen kunnen er ook huid- en haaruitval van krijgen. Het is echt heel naar wat er kan gebeuren door schimmelwoningen met kinderen. Daar ging het mij om en niet om nog een onderzoek.

01:38:28

Voorzitter: Dank u wel. Een korte reactie van de wethouder.

01:38:31

Wethouder Van Niejenhuis: Helder. Ik herken helemaal wat u zegt en ik onderstreep ook het belang daarvan.

01:38:36

Voorzitter: Dank u wel. Dan had de heer Ram van de PVV nog een vraag.

01:38:41

De heer Ram: Dank u wel dat de wethouder in ieder geval in gesprek gaat, maar mijn vraag in mijn betoog was toch nog wat concreter. Hoe voorkomen we dat we in 2025 weer hier zitten en dan weer hetzelfde verhaal doen? Er moet een structurele oplossing komen. Als die niet komt, dan blijft het lapmiddelen. Dus dat is de concrete vraag wat uw gedachten daarover zijn?

01:39:10

Voorzitter: De wethouder.

01:39:11

Wethouder Van Niejenhuis: Ik heb geprobeerd om een aantal dingen te noemen voor de korte en ook iets voor de lange termijn. Ik denk dat de lange termijn zou moeten zijn dat we de factoren die hier zo geschetst zijn, dat we die wat zwaarder zouden moeten laten wegen bij het nemen van de beslissing waar een corporatie als eerste aan de slag gaat. Het is nu, zoals we dat in Nederland gewend zijn, efficiënt met geld omgaan, dingen slim combineren. Laten we het mede afhangen waar we toevallig al aan de slag gaan op een andere manier. Ik denk dat dat verstandig is en een groot goed, en dat we tegelijkertijd met elkaar moeten kijken naar de sociale en persoonlijke omstandigheden van mensen en in die maatschappelijke coalitie met elkaar moeten bespreken of dat niet een wat zwaardere invloed zou moeten hebben op het nemen van deze beslissingen? Ik ga daar niet over, in de zin van dat ik Nijestee niet de opdracht kan geven om op een bepaalde plek eerder aan de slag te gaan. Ik weet wel dat als we met elkaar in gesprek zijn, dat ze daarnaar zullen luisteren en dat ze met me mee zullen kijken wat daarin wijsheid is. Dat is wat we op de lange termijn met elkaar te doen hebben. Het blijft zo dat we met Lefier en ook de andere corporaties in deze gemeente afspraken hebben gemaakt over het versneld verduurzamen van woningen in de gemeente. In 2028 zal er geen enkel huis in deze stad meer zijn in het sociale bezit met een label e, f of g. Dus er zit alle aandacht en macht op om te zorgen dat we dat voor 2028 geregeld hebben. Ik weet dat dat pas over vier en een half jaar is, maar het gaat wel om duizenden woningen in de stad en dat kunnen we niet van vandaag op morgen regelen. Als u nu zegt als raadslid of vanaf de publieke tribune: "Daar had u eerder mee moeten beginnen." Ja, daar hadden we eerder mee moeten beginnen.

01:41:02

Voorzitter: Dank u wel, wethouder. Ik kan u horen, maar mocht u nog vragen hebben, dan kunt u best na afloop van de sessie even één van de raadsleden of de wethouder nog proberen aan te schieten. Ik heb nog twee handen gezien. In het kader van de tijd, ik geef u beiden nog het woord, maar wel met het verzoek het kort te houden. Mevrouw sloot, nog één reactie.

01:41:20

De heer Hoiting: Vervolgvraag aan de wethouder op wat hij zojuist aangaf. Hij zegt: "Ik kan meegeven, ik kan een heleboel bespreken, maar ik kan ze niet dwingen of sturen iets te doen. Mijn vraag is dan: kan de gemeenteraad dat wel? Als dat zo is, dan is deze gemeenteraad volgens mij best bereid om iets sturend te gaan doen. Dus dat wil ik even weten.

01:41:45

Voorzitter: De wethouder met een korte reactie.

01:41:48

Wethouder Van Niejenhuis: Dat is niet zo. Dat kunt u niet als gemeenteraad bepalen. Ik weet dat u dat graag zou willen en als je deze verhaal hoort, dan wil je dat helemaal. Een minuutje, voorzitter. Ten tijde van de industriële revolutie, een dikke 120 jaar geleden zijn woningbouwcorporaties opgericht door mensen, omdat de huizen toen ontzettend slecht waren. Toen heeft de overheid gezegd: "Deze woningbouwinitiatieven noemen we toegelaten instellingen. Die geven we een plek in ons bestel, die geven we middelen en die geven we kracht om deze woningen te gaan ontwikkelen en om ze goede woningen te laten

bouwen." Dat is een hele belangrijke traditie in Nederland. We zijn uniek in Europa op deze manier waarop we dat doen. Er zijn ook instellingen op Rijksniveau die toezien op de corporaties of ze hun werk naar behoren uitvoeren. Het is helaas niet zo dat u als individuele gemeenteraad in deze stad kunt zeggen wat corporaties wel of niet zouden moeten doen. Dat is gewoon echt een gesprek tussen mij en de bestuurders van de corporatie en de andere partners in de maatschappelijke coalitie. Sorry, mooier kan ik het niet maken.

01:43:01

Voorzitter: Dank u wel. Nog een laatste vraag, mevrouw Poelstra, D66.

01:43:08

Mevrouw Poelstra-Bos: Dank u wel, voorzitter. Ik ben erg blij dat de wethouder aangeeft dat gezondheid zwaarder mag gaan wegen wat hem betreft en ik hoop dat de gesprekken daar ook op zullen eindigen, dat geregeld kan worden. Daarnaast vind ik het punt van meer zeggenschap voor huurders en alles over als er meer zeggenschap voor inwoners kan zijn, dan zijn we daar zeker voor. Daar bent u nog niet zo uitgebreid op ingegaan, dus ik was even benieuwd of u dat mee kunt nemen naar de gesprekken, want ook dat gevoel van machteloosheid. Ik ben heel erg blij dat hier huurders samen komen en dat ze een goede sfeer hebben met elkaar. Dat hoor ik graag en dat zou ik graag willen versterken. Kunt u dat meenemen in de gesprekken?

01:43:55

Voorzitter: Tot slot, de wethouder.

01:43:57

Wethouder Van Niejenhuis: Dat wil ik zeker doen. Ik denk dat het heel belangrijk is dat de woningbouwverenigingen krachtige huurdersverenigingen hebben, want het is zo dat de prestatieafspraken waar ik net aan refereerde die we ieder jaar met elkaar sluiten, daar moet drie handtekeningen onder. De eerste handtekening is van de huurdersvereniging. Als de huurdersvereniging niet akkoord gaat met wat de woningbouwcorporatie voorstelt, dan komt er geen prestatieafpraak. De gemeente en de bestuurder van de corporatie tekent ook, maar hoe beter de huurders georganiseerd zijn via een platform, hetzij de huurdersverenigingen of op een andere manier. Het is wettelijk verplicht dat drie partijen daar hun handtekening onder zetten. Dus het is juist heel erg belangrijk dat huurdersverenigingen heel sterk zijn, goed meepraten en aan de touwtjes trekken over de prioriteiten. Waar gaan we als eerste aan de slag? Ik wil dat zeker meenemen in de gesprekken en tegelijkertijd richt ik me nog even aan de mensen op de publieke tribune: trek aan de bel bij die huurdersverenigingen, wordt actief, meld je aan als je het in je hebt. Ik begrijp als er persoonlijke omstandigheden zijn dat je dat er niet ook nog bij kan hebben, maar het is echt belangrijk dat ze versterkt worden.

01:45:10

Voorzitter: In het kader van de tijd gaan we nu echt afsluiten. Dat had ik al twee interrupties geleden aangegeven. We gaan nu afsluitend. Het is een geagendeerde sessie zonder voorliggende stukken, dus het kan niet door naar de raad, maar we moeten toch met zijn allen bepalen hoe we hier vervolg aan geven. Het staat jullie natuurlijk vrij daarop te handelen en ik vermoed dat daar suggesties voor zijn. De heer dijk, SP.

01:45:37

De heer Dijk: Dertig seconden. Goed dat de wethouder op de koffie gaat bij de huurders. Dat lijkt me een hele goede zaak, met Lefier. Goed dat de planning van renovaties kan worden aangepast op factoren die zwaarder wegen zoals gezondheid. Dat heb ik gehoord en vind ik goed om te horen. Er wordt uitgezocht of er een aanpak schimmelwoningen komt. Daarmee is het GGD-punt wat mijn achterbuurvrouw een overbuurvrouw hebben aangegeven, ook meegenomen. Ik heb meerdere partijen gehoord over het versterken van de zeggenschap van huurders en huurdersverenigingen: GroenLinks, Partij voor het Noorden, Partij voor de Dieren, SP en D66. Ik kan hierbij zeggen dat Daan Brandenburg vanaf nu dat initiatief gaat oppikken, wellicht met een voorstel in de gemeenteraad komende keer. Nog een één zin naar de huurders: over die acties en collectieve acties zijn, die staan al gepland, dus we gaan collectieve acties voeren richting Lefier om hun er op te wijzen dat zij de woningen beter moeten onderhouden en beter contact met jullie onderhouden. Het initiatief of dat een motie was in de gemeenteraad weet ik nog niet of een ander initiatief om de zeggenschap van huurders te gaan versterken gaat de heer Brandenburg vanaf nu doen.

01:46:44

Voorzitter: Dank u wel, dus dan wordt het nog besproken in de raad en dat lijkt mij recht doen aan nieuw inbreng. Ik wil u allen er nog op attenderen dat er beneden in de andere Anna Kerkhovenzaal nog gelegenheid is om verder in gesprek te gaan met de raad, uiteraard met koffie en thee. Ik wil u allen heel erg bedanken voor uw inbreng en met name de mensen op de publieke tribune, ondanks alle frustraties en emoties. Fijn dat u hier gebruik van heeft gemaakt. Mijn collega's hebben u gehoord en ik wens u allen een fijne avond.